

IBERIA

kontaktgroep
spanje ~ portugal

Zonder oneerbiedig te willen zijn, vind ik dat de filatelie een serieuze vergrijzing kent. Anderzijds berust heel wat filatelistische kennis bij deze 'vergrijsde' filatelisten. Voor de 'nieuwkomers' onder ons is deze kennis moeilijk toegankelijk en die je enkel kan verwerven door persoonlijke contacten. Je mag nog proberen alle literatuur te pakken te krijgen over je verzamelgebied, uiteindelijk kan dit nooit het persoonlijk contact vervangen. Ik hoop daarom ook dat onze contactgroep zal uitgroeien tot een vereniging waarin voldoende mogelijkheden en kanalen (gaan) zitten die deze doorspeling van informatie kunnen realiseren.

Konkreet denk ik aan het volgende:

1. Een publicatie van een ledenlijst met hun specifiek verzamelgebied of, indien dit veiligheidsproblemen zou opleveren, de mogelijkheid om via het bestuur aan deze informatie te komen (red: is thans mogelijk). Tevens zou daarbij moeten worden vermeld of de leden bereid zijn kennis en ervaring mee te delen (red: wij verwijzen de leden met kennis en ervaring naar het Huishoudelijk Reglement artikel 1 lid a; daarin wordt beschreven: "de contactgroep (= leden) stelt zich ten doel het verzamelen en bestuderen van de filatelie van Spanje en Portugal te bevorderen in de ruimste zin des woords", m.a.w. ieder lid kan een ander lid met kennis en ervaring benaderen om een antwoord op zijn/haar vraag te krijgen).

2. Naast het gewoon verstrekken van informatie, zou tevens moeten worden gepeild naar de bereidheid van de leden om zich ook op andere vlakken voor de vereniging in te zetten. Ik denk hier aan het schrijven van bijdragen voor 'Iberia' en aan vertaalwerk of samenvattingswerk van publicaties in vreemde talen.

3° Iedereen heeft waarschijnlijk over zijn verzamelgebied wel wat literatuur liggen, die je normaal niet meer in de handel kunt krijgen. Is het niet mogelijk om ook op dit vlak aan uitwisseling van informatie te doen. (red: Door een lid van onze vereniging, de heer L. Zandbergen, wordt thans aan een literatuurlijst gewerkt. Daarin wordt tevens vermeld wie het boek heeft of waar men het boek kan lenen of kopen.)

4° Tenslotte, ik vermoed dat heel wat leden ook de nieuwtjes van Portugal en Spanje verzamelen. Sommigen hadden waarschijnlijk ook graag deze zegels op gelopen poststuk gehad, Zou het nu niet mogelijk zijn dat leden van onze vereniging die op reis naar Portugal of Spanje gaan daarvoor kunnen zorgen? Zo'n grote moeite kan dit toch niet zijn. Misschien is een jaarlijkse opgave van bereidwilligen in 'Iberia' voldoende (red: Gaarne via het secretariaat aanmelden).

Dit zijn enkel suggesties vanwege een enthousiast filatelist, die ook wat begaan is met de filatelie in het algemeen.

Van harte en vriendelijke groeten.

Leo Derynck, Sint-Kruis".

Reacties, vragen, verzoeken, aanmeldingen etc. inzake deze brief gaarne via het secretariaat.

<<<<<>>>>>

Verslag secretaris over 1990.

Overeenkomstig artikel 6 sub d van het Huishoudelijk Reglement brengt ondergetekende u hierbij verslag uit over het jaar 1990.

Naast een zeer geslaagde 'Filateliebeurs 1990' (27 januari), waren wij ook met een stand aanwezig op de Nationale Postzegeltentoon-

stelling 'Groningen '90' (van 25 tot en met 27 mei).

Op de in 1990 gehouden enquête -54 formulieren werden verzonden- kregen wij 28 reacties/formulieren terug (\pm 52%). Ondanks deze voor het bestuur verrassende reactie, wilde slechts twee leden 'werk' (zie ook artikel 2 van de Statuten) voor de vereniging (gaan) verrichten.

Enkele nieuwe activiteiten werden in 'Iberia 14' gepubliceerd, o.a. gratis keuring van zegels en de nieuwtjesdienst voor Spaanse zegels.

De verslagen van de penningmeester -na controle en goedkeuring van de Kascommissie- en de secretaris over 1989 zijn zonder opmerkingen goedgekeurd en in 'Iberia 13' gepubliceerd.

De heren J. van Eekelen en J.H. Bakker (vervangend lid de heer H. Veen) werden gekozen als leden van de Kascommissie voor het jaar 1990/91.

De contributie van 1991 werd vastgesteld op (ongewijzigd) fl 25,00; de jeugdcontributie werd verlaagd van fl 17,50 naar fl 10,00.

De bijeenkomsten van 13 januari, 20 oktober en 15 december alsmede de ledenvergadering van 21 april waren wederom zeer gezellig en geslaagd. De bijeenkomst van 20 oktober te Bennebroek werd door 16 leden (opkomst 30%!) bijgewoond. Het ledenaantal in 1990 is gestegen van 52 naar 59 leden. Ook het aantal Vlaamse leden neemt toe!

Tenslotte wil ondergetekende de leden bedanken die zich actief hebben ingezet voor de Kontaktgroep Spanje ~ Portugal.

Frits van Beekum.

<<<<<<>>>>>>

Wie weet?

Onlangs kregen wij een brief van de heer J. van Eekelen waarin de afgebeelde (kopie) brief zat. Hij heeft over deze brief enkele vragen. Wie van de leden weet op zijn navolgende vragen het antwoord:

Bureau des Grandes Postes
Poste - Restante .

Dr. E. F. Hooykaas

Bureau des Grandes Postes

Lissabon .

Portugal .

Wat is de functie van de 'OTAN'-zegel van 1\$00? Was dat het te betalen tarief bij het afhalen van 'Poste Restante'? >>> Misschien strafport? dit laatste lijkt onwaarschijnlijk, omdat fl 0,25 in 1952 voldoende was voor een

brief naar het buitenland,
en wat betekent de '4' in een driehoek in een
cirkel?

Gaarne uw reactie via het secretariaat.

<<<<<>>>>>

De Blauwe Divisie.

De wat ouderen onder onze lezers weten wat de
'Blauwe Divisie' was. Het was het Spaanse
vrijwilligersleger dat de Duitsers hielp in
hun strijd tegen de Russen tijdens de Tweede
Wereldoorlog.

In feite mag men dit Spaanse vrijwilligers-
leger zien als de aflossing van de schuld die
Franco had aan de Duitsers, die hem tijdens de
Spaanse Burgeroorlog hadden gesteund met
troepen en materiaal.

Toen Hitler in 1941 aan Franco vroeg om,
evenals Italië, de oorlog te verklaren aan de
Sowjet-Unie, wist de Spaanse dictator heel
handig buiten schot te blijven door te
verklaren dat zijn land en volk juist drie
jaar durende burgeroorlog achter de rug hadden
en niet in staat waren officieel mee te doen
in de grote strijd. Dat nam niet weg dat
Spanje uiteraard sympathiek stond tegenover de
Duitse activiteiten en om toch zijn goede wil
te tonen deelde Franco mee, dat hij de Duitsers
zou steunen met een vrijwilligersleger.

Voor de werving van die vrijwilligers begon in
juni 1941 in alle grotere plaatsen in Spanje
een groots opgezette propagandacampagne met
daarbij demonstraties ten gunste van de Duitse
inval in Rusland.

Grote aantallen Franco-aanhangers, die tijdens
de burgeroorlog reeds hadden gestreden tegen
de Republiek die zij toen zagen als een

verlengstuk van het internationale communisme, grepen de kans om wederom ten strijde te trekken, maar nu rechtstreeks tegen 'Het Bolsjewisme'.

In lange rijen stonden zij voor de wervingsbureaus en ook veel jongeren uit de Falange (de enig toegestane partij van Franco) melden zich aan.

Uiteraard waren er ook een groot aantal Wit-Russen, die asiel hadden gevonden in Spanje, die aan de strijd wilden deelnemen.

De eerste groepen vrijwilligers vertrokken per trein tussen 13 en 23 juli 1941 naar het kamp Grafenwohr in Beieren om daar van uniform en uitrusting te worden voorzien en een militaire training te ondergaan. Als onderscheid van de Duitse soldaten hadden zij rood/gele (de Spaanse kleuren) schouderstukken met daarin het woord 'España'.

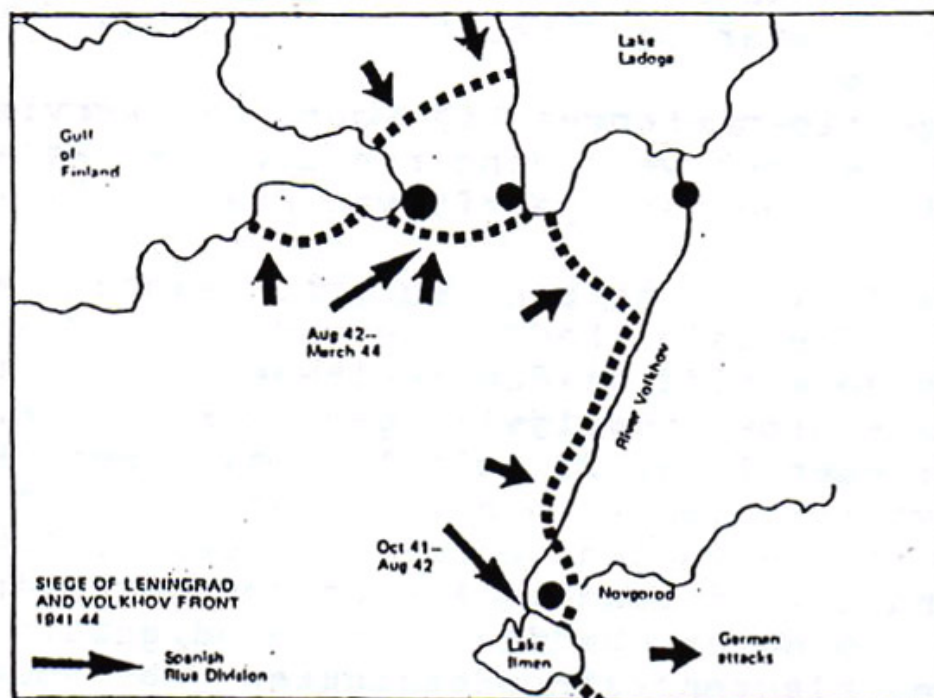
De 'Division Azul', in het Nederlands de 'Blauwe Divisie' was de populaire naam voor dit vrijwilligersleger, maar de officiële naam binnen het Duitse leger was 250e Infanterie Divisie.

Binnen het geheel van de Blauwe Divisie, maar los er van opererend, was er ook nog een luchtmachteenheid met de naam 'Blauw Eskader', binnen de Duitse luchtmacht bekend als 15 (Span)/JG27 (later JG51). Dit eskader streed in de Luftwaffe aan het Oostfront.

Op 18 augustus 1941 werd de Blauwe Divisie ingezet en begon per trein de lange reis naar het oosten. Deze Spaanse legereenheid stond onder commando van de Spaanse generaal Muñoz Grandes. De officieren kwamen uit het reguliere Spaanse leger, de soldaten waren vrijwel allen burgers.

Vanaf begin oktober 1941 tot augustus 1942 was de divisie in frontlinie tussen Novgoroden het Ilmenmeer even ten zuiden van 'Leningrad'.

Later stonden ze in de buitenwijken van 'Leningrad'.

Vanaf 7 oktober 1943 werd de Blauwe Divisie teruggetrokken samen met de terugtrekking van het gehele Duitse front. De Laatste vrijwilligers van de Blauwe Divisie kwamen op 17 april 1944 in Spanje terug.

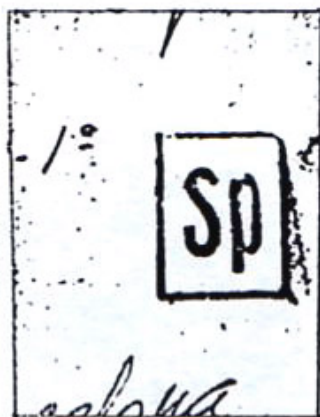
In feite was de bijdrage van Spanje niet zo erg groot, want het eerste contingent dat in 1941 werd geleverd bedroeg slechts 17.046 man. In de zomer van 1942 werden ze afgelost door een nieuw contingent van rond 15.000 man en datzelfde gebeurde nog een in de zomer van 1943.

Wat voor ons filatelisten van belang is, is uiteraard de post die deze Spaanse soldaten naar huis stuurden en de post die zij weer van huis ontvingen.

Aangezien ze als geheel opereerden binnen de Duitse Wehrmacht, ging ook hun post via de bekende kanalen en wel via de 'Feldpost'. Er zijn geen verschillen bekend tussen de stempels van de Blauwe Divisie en het Blauwe

Eskader. Om het verschil te kunnen bepalen moet er worden gekeken naar de rang van de afzender of geadresseerde en indien aanwezig het Feldpostnummer, bijvoorbeeld L 26252 voor een onderdeel van het eskader kenbaar aan de letter 'L' of 09452 B voor een onderdeel van de infanterie, waarbij de letter 'B' een rol speelt.

Vanaf 1942 werd op veel correspondentie van de Spanjaarden een speciaal stempel in rood gebruikt en wel in een vierkant een kapitale S en de kleine p. Er zijn twee verschillende formaten bekend een groot en een klein formaat.

Na het midden van 1942 werd op deze post ook het Duitse 'Luftfeldpostzegel' gebruikt. Het is een zegel zonder aangegeven waarde met de afbeelding van een Junker JU52/3 op blauwe achtergrond.

De ingebruikneming van de reguliere luchtpost verkortte de vervoertijd van de post van voorheen 18 tot 43 dagen tot rond 10 dagen.

Vanaf mei 1943 kreeg iedere soldaat 4 van die zegels, waarvan hij er 2 ongebruikt naar familie thuis stuurde en 2 hield hij er zelf om zijn correspondentie mee te frankeren.

Opvallend is dat in de meeste gevallen deze zegels in Spanje door de ontvangers van de brieven werden verwijderd voordat de brieven bij de geadresseerde aankwamen.

In de grote Spaanse postkantoren stonden speciale boxen met het opschrift: 'Correspondentie voor de Spaanse vrijwilligers in Duitsland'.

Spaanse censuurstempels werden tot juni 1942 op deze correspondentie niet veel gebruikt, daarna was het regel dat ze toch van een Spaanse censuurstempel werden voorzien.

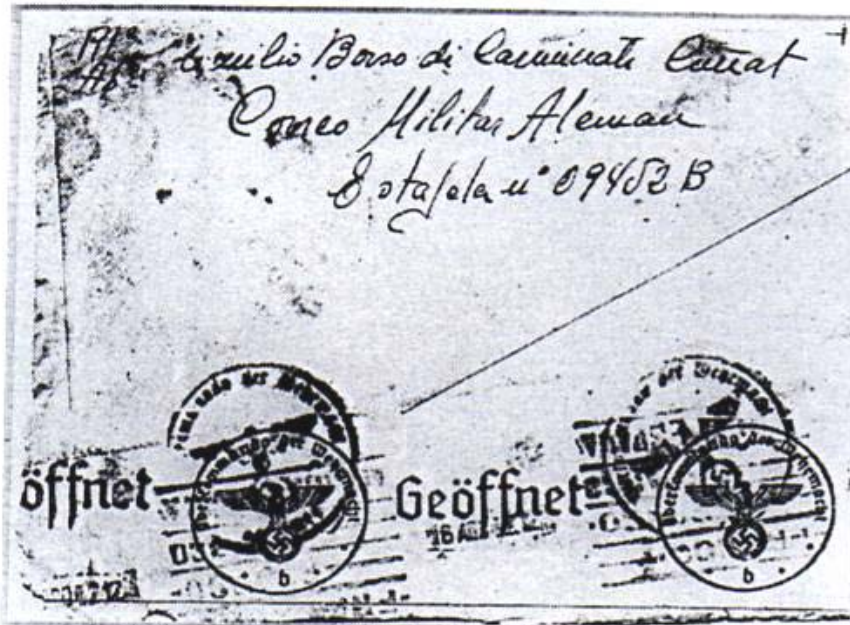

Over het algemeen is correspondentie van deze vrijwilligers van de 'Blauwe Divisie' vrij zeldzaam en daarom is het interessant om er eens iets over te schrijven en iets te laten zien, temeer daar er hier sprake is van een aantal enveloppen, vrijwel allen met inhoud, soms met foto's, die een interessant beeld geven van het leven van zo'n vrijwilliger, vanaf dat hij in het voorjaar 1942 aan het front bij Leningrad verscheen, tot zijn dood

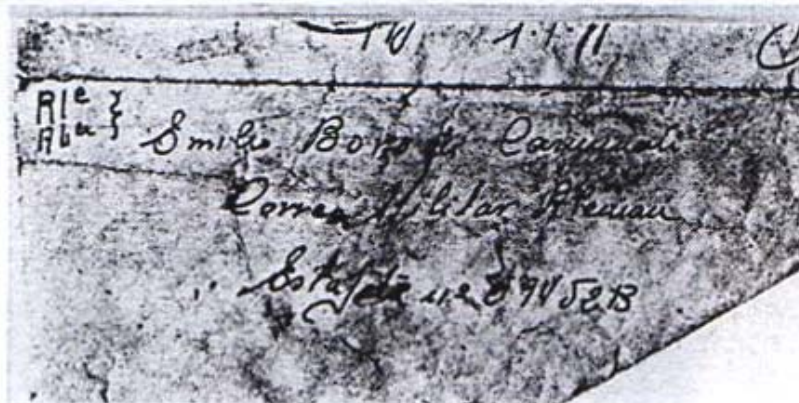
op 13 januari 1943.

We zien op de eerste brief die verzonden werd in maart 1942 reeds in rood het grote stempel 'Sp'. Op de achterzijde de bekende censurstroken van de Duitse Wehrmacht en voorts zijn naam als afzender Emillio Borso di Carminati, alsmede zijn Feldpostnummer 36917, dat blijkt te behoren bij de 9e gemotoriseerde kolonne van het divisiehoofdkwartier.

De tweede brief verzonden 31-07-1942 heeft aan de voorzijde geen bijzonder kenmerken dan dat hij geadresseerd is aan een Spaans adres in Valencia. De achterzijde toont naast de bekende censuurstroken een ander Feldpostnummer en wel 09452 B, dat behoort bij het 2e Bataljon Infanterie, Regiment 'Pimentel'. Hij is inmiddels dus overgeplaatst.

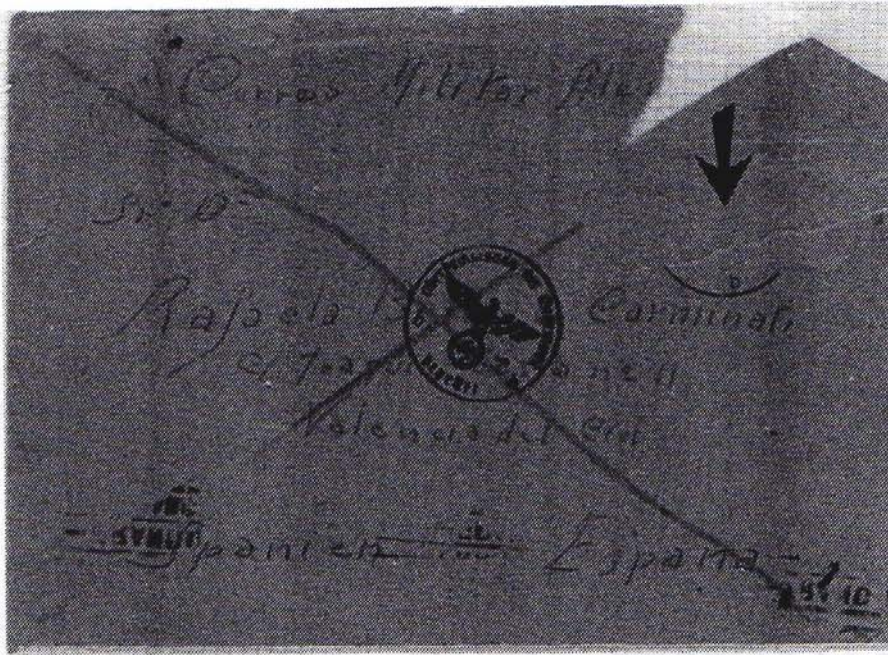
De derde brief is van 19-08-1942 en vertoont op de envelop weinig opzienbarends, behalve dan dat duidelijk is te zien dat de 'Luftfeldpostzegel' is verwijderd, hetgeen te zien is in de rechter bovenhoek, waar het stempel is onderbroken. De afzender blijkt gezien het Feldpostnummer nog steeds te behoren bij het regiment 'Pimentel'.

De vierde brief van 06-09-1942 toont op de voorzijde van de envelop het reeds eerder genoemde stempel 'Sp', maar nu in klein formaat. Ook hier is de 'Luftfeldpostzegel' verwijderd die was geplakt rechts van het kleine stempel 'Sp'. De afzender is nog steeds in het regiment 'Pimentel'. →

(foto van de 'vierde' brief)

De vijfde brief (zie foto op bladzijde 21) is van 09-09-1942, dus slechts 3 dagen later. Ook hier is aan de voorzijde de 'Luftfeldpostzegel' verwijderd wat weer is te zien aan het onderbroken stempel. aan de achterzijde zien we deze keer ook een Spaans censuurstempel en wel 'A CENSURA/EN DESTINO', hetgeen betekent dat de brief ook nog eens bij aankomst in Spanje door de Spaanse censuur werd geopend en gecensureerd. De afzender is nog steeds in het regiment 'Pimentel'.

In een aparte brief gedateerd 18-01-1943 deelt Ortega Gil, commandant van het regiment 'Pimentel' aan de broer van deze vrijwilliger mee, dat de betreffende op 13 januari 1943 bij de gevechten rond Leningrad is gesneuveld.

P. Dik en K. Minderaa.

«««««»»»»»

20 december 1990. Het Nationaal Spaans Orkest. 25 Ptas. Een dirigent, muziekbladen en notenbalken.

14 december 1990. Frankeerzegels in de serie 'Koning Juan Carlos' uitgekomen zijn de waarden 25 Ptas. en 55 Ptas.

21 januari 1991. Beroemde Spaanse vrouwen. 25 Ptas. Portret van Maria Moliner (1900 - 1981), bibliothecaresse en schrijfster van een dictionaire voor het gebruik van de Spaanse taal.

ANDORRA (Spaans).

26 november 1990. Kerstmis. 25 Ptas. Een Musicerende engel (verguld houtsnijwerk uit de 16e eeuw) uit de kerk van Massana. →

PORTUGAL.

7 februari 1991. Portugees aardewerk uit de 18e eeuw (II). 3 x 35 Esc. (a) een terrine en een bord; (b) een bokaal; (c)(?); 3 x 60 Esc. (a) een schotel; (b) een koffiepot; (c) een drinkbeker. Blok 250 Esc. een bord.

MADEIRA.

23 januari 1991. Natuurbescherming -fauna- vogels. 4 x 35 Esc. met afbeeldingen van de Columba trocaz heineken 1829. Op de zegels het logo van het W.N.F.

